

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

78. ÅRGANG

13. AUGUST 1966

A V I N N H O L D E T : NR
• JUNGELFEST
• DANSKE GLIMT 15

NESTE NUMMER UTKOMMER 27. AUGUST 1966

AV KIRKENS LIV

Uken 14.—20. aug.

Uken 21.—27. aug.

11. SØNDAG EFTER PINSE

Epistel: 1. Kor. 15, 1—10.

Evangelium: Mark. 7, 31—37.

Kirkebønn: «Allmektige, evige Gud, du som i overfloden av din faderkjærlighet gir dem som ber langt mer enn de fortjener og ønsker, la din miskunn strømme ut over oss så du tar bort det som vår samvittighet frykter og gir det som bønnene ikke våger å be om.»

Evangeliet forteller om den døvstumme som blir helbredet. Vi kommer også til Kirken som stumme og døve, og blir litt etter litt helbredet av Kristus, etter hvert som vi erkjenner sannheten, stykkevis og delt. Og vi erkjenner i takknemlighet at vi er blitt friske i offertorium: «Høyt vil jeg love deg, Herre, for du har tatt deg av meg og ikke latt mine fiender glede seg over meg, Herre, jeg ropet til deg og du gjorde meg frisk.»

MANDAG: Marias opptagelse i himmelen. «Min sjel høylover Herren og min ånd fryder seg i Gud min Frelser. For han har sett til sin ringe tjenerinne, se fra nu av skal alle slekter prise meg salig.

TIRSDAG: Den hellige Joakim. Far til den Hellige Jomfru Maria.

ONSDAG: Den hellige Hyacint. Bekjenner. Dominikaner som virket særlig i Polen og Russland. Æres som Polens Apostel. Død 1257 i Krakau.

TORS DAG: Den hellige Agapit. Martyr.

FREDAG: Den hellige Johannes Eudes. Bekjenner.

LØRDAG: Den hellige Bernard. Abbed, bekjenner og kirkelærer. Grunnla sammen med 12 munkler klosteret i Clairvaux.

12. SØNDAG EFTER PINSE

Epistel: 2. Kor. 3, 4—9

Evangelium: Luk. 10, 23—37

Lignelsen om den barmhjertige samaritan som er denne søndagens evangelium, er én av de tekster vi kjenner best i Det Nye Testamente. Hvor mange ganger har vi ikke rystet forferdet på hodet over prestens og levittens mangel på medfølelse. Vi hadde aldri kunnet gjøre noe lignende. Mon det? Er vi virkelig alltid til disposisjon for vår trengende neste? For han eller hun vi møter på vår vei, kanskje ikke alltid blødende og forslått, men som trenger vår omsorg og pleie. Som trenger at vi stanser opp og ikke haster avsted mot våre tusen gjøremål. «Plikten kaller» unnskylder vi oss ofte med — men vil ikke det si det samme som at vi er under Lovens herredømme og ikke under Åndens, som epistelen taler om i dag?

MANDAG: Marias uplettede hjerte. «Mitt hjerte fryder seg i din frelse; jeg vil lovsynge Herren, for Han har gjort vel mot meg» (festens graduale).

TIRSDAG: Filip Benizzi, prest i Servitterordenen († 1285).

ONSDAG: Bartolomeus, apostel. Tradisjonen gjør ham identisk med Natanael om hvem Jesus sa: «Se, det er en ekte israelitt som det ikke er svik i.»

TORS DAG: Ludvig IX, konge av Frankrike († 1270).

FREDAG: Ferialdag med søndagens messe.

LØRDAG: Josef av Calasanz, prest. Grunnlegger av én av de første gratis folkeskoler i Spania († 1648).

Situasjonen i Vietnam

Pave Paul har den 20. juli kommet med en uttalelse om situasjonen i Vietnam. Paven nevnte de amerikanske fanger i Nord-Vietnam og rettet en henstilling til regjeringen i Hanoi om å sørge for at fangene får den behandling som gjelder i internasjonal lov.

L'Osservatore Romano har redaksjonelt uttrykt sin bekymring og sorg over bombingene av Hanoi.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høy-messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> , Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 9.00 9.45 og 19.00	11.00
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 68 08 68	8.35 18.00	11.00 —
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.00 11.30	10.00 —
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355	9.00	10.30
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 21 25 87	9.00	
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	11.00
BERGEN: <i>St. Pauls kirke</i> , Christies gt. 16, tlf. 15 410	9.00 19.00	11.00 —
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien, tlf. 56 245	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgt. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverres gt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell</i> (1. og 3. søndag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53765	17.30	—
STABEKK, <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21214	8.45 19.00	11.00 —
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila tlf. 21607	6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 2779	8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykehus</i> , Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 7558	8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vor Frue kirke</i> , Storgt. 94. Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15 6.20	10.30 —
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: <i>St. Eystein kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 1447 (1. VII—31.VIII) (St. Elisabeth Institutt, tlf. 1392)	19.00 8.00	10.30 10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

I redaksjonen:

Lars Roar Langslet, Gunnar Magnus, Albert J. Raulin O.P.,
Helge Erik Solberg og Nils Heyerdahl.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 42 37 43.
Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 42 31 70.

Abonnement (direkte ell. gjennom
postkontorene). Kr. 20 pr. år,
kr. 10 pr. ½ år. Utladnet kr. 24.

Annonser: 10 dager før utg.dagen
(se nederst på omslagssiden). 24
nummer årlig. - Postgiro 153 21.

UT PÅ DYPET

Mens verden spent venter på det neste utslag av Kirkens aggiornamento, hender det allikevel at et nølende spørsmål dukker opp: Hva tenker Kirkens eldre medlemmer i dag?

De er vidne til at latinen forsvinner, til at klosterdraktene moderniseres. De hører katolikker snakke rosende om Luther, og ser merkelige kirkebygg som skyter opp. I avisen leser de om forsøk på en dialog mellom katolske kristne og kommunistideologer.

For mange må det kjennes som om grunnen svikter. Det faste er plutselig gått i oppløsning.

Og man oppdager faktisk at en slik følelse av rotløshet ikke bare er begrenset til enkelte katolske troende. Det er bemerkelsesverdig hvordan mennesker utenfor Kirken, gjerne likegyldige i trosspørsmål, nå beklager den retning utviklingen ser ut til å få.

Blant dem som står utenfor, men allikevel reagerer, finner man den gamle dikter Alf Larsen. Han oppfatter modernismen innen Kirken som et tegn på Vestens undergang. Det er ikke først og fremst troen som bekymrer Alf Larsen: i sine visjoner skuer han kulturens forfall: «Den katolske kirke har vært drivverket på den vestlige menneskehets vilde seilads over utviklingens stormfulle hav. Dette drivverk skal åpenbart nu kuttes ut. Ingenting skal mere holde igjen, og vi driver mot en verdens rand...»

Hva Alf Larsen og hans meningsfeller ikke klarer å innse, er at Kirken skal virke blant mennesker i vår verden. For ham er den katolske kirke et gammelt klenodium, som rommer en verdifull, men utilgjengelig skatt. Han og mange andre ser på Kirken som en kulturbærende institusjon, ikke som uttrykk for en levende tro. Og de ønsker at denne kultur må overleve slik den nå er, hermetisk. De er ikke villige til å godta at kulturen skifter, at den oppstår som følge av sin tids aktive engasjement.

Men Kirkens vesentlige oppgave er ikke å tviholde på gamle kulturelle og rituelle former. Kirken skal gjøre troen forstått blant menneskene. Den må ikke overlevere seg selv i et stivnet prydbylde.

Hva så med den krets av mennesker hvor Kirken allerede har sitt virke: for hvem troen er en nærværende og betydningsfull faktor? Hva med deres følelse av usikkerhet og uro? Eller: hva med den uforanderlige kirke?

Den moderne versjon av begrepet «ut på dypet»: En astronautspasertur i rommet.

Det er dette spørsmål de sikkert plages av, mange eldre katolikker. De har vokst opp i troen på en Kirke som er *semper eadem* — alltid den samme. Nå ser den plutselig ut til å gå en annen vei. Og for dem er dette ikke et abstrakt spørsmål om kultur, men et problem som gjelder tro og vantro, være eller ikke være. Kan de fortsatt bevare sin lojalitet overfor en kirke som tilsynelatende ikke lenger er hva den var?

For å kunne avgjøre om Kirken har sviktet, må man imidlertid se på hva som skal være uforanderlig. Og det er ikke latinen, ikke røkelsen, prakten. Ikke kirkebyggene. Og ikke en bestemt politisk innstilling. Alt dette kan allikevel ikke bli mere enn et skall.

Det vesentlige, det som skal vare ved, er selve kjernen: troen. Og troen er hele tiden den samme, selv om den ikke alltid kommer til uttrykk på samme måte som før. Forslitte ord og former legges av. Kirken vil stille det gamle budskap inn i en ny tid, uten å la seg forstene i gamle former.

Når mange kjenner denne forandringen som et verkende brudd, er det av lojalitetshensyn overfor deres egen livsstil, den tenkemåte de er oppdradd i. Men hvis denne troskap viser seg å være rettet mer mot form enn mot innhold, da har den mistet sin hensikt. Hvis en slik troskap skygger for andres tro, er den ikke lenger et gode. Det må være bittert for mange å se at deres faste, lojale innstilling ikke

(Forts. side 238)

JUNGELFEST FOR PATER JORNA

for hva et menneske kan gjøre og ikke gjøre. Med livet som innsats.

Når man hører ham fortelle ganske enkelt og alminnelig om sitt ensomme liv imellom folk som fører blodig krig mot hverandre, dyrker små haver og har veldige rituelle svinekjøttfester, får man visst samme følelsen som da man en gang hørte en annen katolsk prest berette om sitt arbeide i slummen i en sydamerikansk by:

Man føler seg plagsomt «avansert» og pinlig og selvgodt «europeisk».

Og kanskje noen hver av oss — prest, ordenssøster, legkvinne og legmann — helst burde ha en smule av den samme følelsen etter å ha lest disse linjer. Den katolske verdenskirke er ikke en poetisk betegnelse, men en virkelighet vi må leve med i selv på en eller annen måte.

Fransiskanerpatre og prester fra andre ordenssamfunn har klart å trenge dypt inn etter hvert i det vill-

niss av jungler, skoger, fjell og farlige, forbudte «dødssoner» hvor de ville herske med sine eventyrlig lange spyd — opptil syv meter lange. De har gått enkeltvis, med noen få skolebøker. De har mistet menn, men de har også sett resultater. Høvdingen i den dalen hvor pater Jorna nå bor lovet før pateren denne sommeren reiste til Holland og Norge at det skulle bli holdt en veldig svinekjøttfest for ham ved tilbakekomsten, en fest som varer i dagevis og blant annet betyr full stopp en stund i krigstoktene. Fred i områdene er ennå en usikker ting: bildet i denne artikkelen av krigsdansen ble tatt i januar i år og viser de innfødtes seiersdans etter å ha drept en nabo, en mann fra en annen stamme. Men også her arbeider de ensomme patrene på lang sikt, pater Jorna for eksempel har klart det kunststykke å få arrangert fotballkamper mellom krigerske stammer,

(Forts. side 236)

Et av sommerens mest spennende besøk var pater Johannes Jornas — en hilsen fra den andre siden av kloden.

Han har visse tilknytningspunkter til katolsk virksomhet i Norge: han er nevø av den pater Jorna som var prest i St. Hallvard i Urtegaten omkring 1924, og han er bysbarn av og har gått på presteseminar sammen med vår pater Arno. Men ellers er hans 16 år som misjonsprest en historie som faktisk får de fleste av oss til å virke farlig satte og isolerte. Han arbeider i Ny-Guineas jungler, en god venn av ham nå er en stammehøvding med tredivde koner og et stort forråd av søtpoteter, og de første årene der ute levet han alene blant krigerske stammer — uten brev, aviser eller radio. Uten den ringeste kontakt med det miljø han kom fra. Til slutt ble han, påstår han selv, menneskesky. Da han etter ni år fikk permisjon og en kort hvilepause i Europa, hadde han et enormt behov for simpelthen å snakke.

I khakishorts og falmet skjorte og med bare ett synlig tegn på at han er prest — nemlig det at han går uten våpen — har han sin daglige gang i områder hvor politroppene nødig våger seg. Han har langsomt fått kontakt med de forskjellige stammene etter måneders og års tålmodighet, ved å leve midt blant dem uten noen komfortable hjelpemidler, uten å vifte med bibel og salmebok alt for ivrig og ved å lære seg viktige ting om Adat, deres hemmelighetsfulle grenser

BLIKK på TIDEN

EG SER DEG UT' FOR GLUGGEN —

■ Danskene blir vel også en sjelden gang nyfikne på å få vite noe om hvordan andre ser på dem. I juli måned hadde «Politiken» (som undertegnede daglig kjøpte et sted på Vestkysten) en hel serie med slike betraktninger — utenfra. I serien deltok to kjente og aktede nordmenn, Tarjei Vesaas og Johan Borgen.

Nå kan det skyldes at jeg *lå* og leste, i et hav av fykende sand — og kan ha fått sandkorn i øyekroken. Men jeg lette virkelig i avisen de neste dager etter noen skarpe leserbrev om de norske bidrag. Vel, det kom aldri noen reaksjon som jeg oppdaget i hvert fall, danskene har sin blide vennlighet som dekker så meget. Men er vi norske så innadvendte og selvopptatte i forholdet til omverdenen som våre to store dikteres artikler ufri-villig antydte? Vesaas vurderte danskene liksom fra en stabursglugge i Telemark hvis jeg ikke husker feil, og Borgen kåserte, elegant nok, om sine opplevelser som ung mann uten penger for mange år siden. I en viss grad var det beretninger om hvordan Vesaas betraktet Norge og Borgen mintes Borgen.

Nå, som sagt, det var dette med sanden og ferietiden som sløver blikket, kanskje er jeg urettferdig. I så fall sender jeg varme undskyldninger på forhånd. Men, ærlig talt, er det ikke slik vi alle ofte møter omverdenen?

Det kunne jo vært artig med en fremmed poets reaksjon på *dagens* danske samfunn — på alt fra de kilometerlange sexannonser i storavisene til svenskehatet, de titusener av rødhvite flagg som heises for å markere midt i den tyske turistinvasjonen hvem som egentlig hersker, sommerhusene med de fliselagte toaletter og fuglevingevegger og dansk ungdoms møte med det hele, fra narkotika til serien av JEG-bøker, JEG — en mann, JEG — en kvinne, den siste såvidt jeg forstår er boken JEG — en misjonær som ifølge annonsen handler om en misjonærs møte med en varmhjertet indianerpike. Et møte som ikke løper helt stille ad, som det heter.

Og brytningen, skarpere enn hos oss av mange grunner, mellom hovedstad og for eksempel Jylland. Mellom det travle borgerskap og kulturens fanebærere, mellom by og land. Mens jeg var der nede ble forfatteren av en serie pikante erotiske skildringer avslørt som en tidligere folkeskolelærer, hjemmehørende i en lille dansk husklynge. Han syntes ikke selv det var så ille med den avsløringen. Det er ingen som leser slike bøker her likevel, sa han.

Han skrev for København, først og fremst.

Jeg aner ikke om vi kan lære noe når vi får vite mer om disse tingene. Og tusen andre ting. Men vi kan ikke hoppe over dem heller.

I det lange løp er det skadelig å sitte i gluggen hele dagen.

UDE MED LYGTEN

■ Et dansk problem anno 1966 er høyskolenes virksomhet. Min ferieavis hadde (22. juli) en lederartikkel med tittelen *Ude med lygten*:

«Den evindelige snak om højskolens berettigelse, der er taget op igen denne sommer, føles ikke som nogen fanfare for denne skoleforms fremtid. Det kan ikke være meningen at holde højskole eller udgive højskolebladet for at kunne føre den debat. På en ny provokation fra «Information»s side har Højskolebladets redaktør Povel Bendix Knudsen svaret med en artikel i samme glød, som giver udtryk for både rådvildhed og en begrænset målsætning, idet redaktøren konkluderer i den temmelig mate-

Den fremragende danske avistegner Bo Bojesens kommentar til meldinger om at folk som leier sommerhus forlanger at det skal finnes de samme bekvemligheter på landet som i byene: — Ja, det er udmerket med den utsikten til Kullen, men kan den dér også ta Sverige?

rrialistiske tesis, at det, der er alfa og omega i en højskoledebat, må være bedre økonomi og høyere lærer-lønninger.

Vi under højskolelærere så gode materielle vilkår som nogen i dette land, men det forekommer os lidt bagvendt at bede om flere penger til skoler, der ikke kan blive enige med sig selv om, hvorvidt de har eksistensberettigelse eller ikke, og hvori den eventuelt består. Povel Bendix Knudsen synes uden videre at finde den i, at man under bestræbelserne for at koordinere hele det øvrige undervisningssystem i vort såkaldte uddannelsessamfund, således at der ikke skal findes blindspor, ligefrem behov for skoler, der demonstrativt står uden for dette system.

Vi kan ærlig talt ikke se nogen epokegørende opgave i blot at være en slags anti-skoler til skoleformer, der i høyere og høyere grad har taget højskolens form ind i deres daglige arbejde. Ikke med mindre højskolerne har noget at byde på, som man ikke kan få under sin øvrige uddannelse. Og det er jo netop dette noget, man bragesnakker så vidt og bredt om uten at kunne demonstrere, hvad det er.

Det er klart at se, at en række højskoler i høyere og høyere grad legger «linjer» og uddannelsesmuligheder i de restilbud til de unge for at følge med tiden, og det vil i virkeligheten sige tilpasse sig uddannelsessamfundet. Den udvej vil for eller senere føre de pågældende skoler til duelighedsattester i dette og hint og diplomer, som man kan bruke i sit fortsatte uddannelses-race.

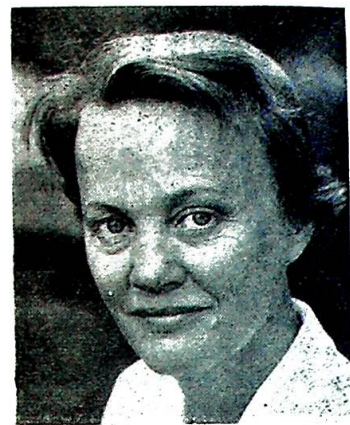
Der er så store syner i højskole-tanken, især i dens oprindelige form som en slags medborgerskole, at det falder svært at erkende, at den ikke netop i det spesialiserte samfund skulle have en oplagt mission. Men at tro, at man kan opretholde hele det traditionsrige og store apparat blot som åndelige mødesteder for forskjellige slags fagidioter eller ferie-hjem for familien Danmark med duft af de store dage, det må være utopi. Så længe denne af mange elskede skoleform er ude og lyse efter en mission eller blot en funktion, har den ingen.»

MÅL!!!

■ I Danmark, som i andre land, herjer VM-feberer i fotballmåned, unnskyld, feriemåneden. Og «Politiken» (31. juli) klarte mellom stønnene å få sagt noen fornuftige ord om dette kjempearrangement:

«Verdensmesterskaberne i fodbold er med de 13 TV-transmissioner blevet et dansk anliggende trods manglende dansk med- (Forts. side 238)

OPPBRUDDET

GUNNEL VALLQUISTS FJERDE „DAGBOK“

Man åpner kanskje Gunnel Vallquists fjerde dagbok fra Konsilet med en viss tretthet, i hvert fall gjorde denne anmelder det. Man har hørt foredrag, lest artikler, pløyet seg gjennom nyheter fra det store kirkemøtet såpass lenge at man i sommertiden vel ikke synes at man er moden for en repetisjon. Og man oppdager også ganske snart at tiden har vært en vanskelig motstander for den svenske dagbok-forfatterinnen, hennes notater om hvor spent hun var den og den dag høsten 1965 på følgende ukes sluttvotering over det og det skjema er virkelig ikke spennende lesning i 66. Likevel, man beseires ganske raskt av en hel rekke ukjente, menneskelige detaljer som de fleste av oss ikke kjenner til på forhånd og man beseieres av forfatterinnens eget, uredde engasjement. Et engasjement som ved kirkemøtets avslutning også har fått større varme enn før.

«Uppbrott» (Bonniers) er den fjerde og siste av hennes notatbøker fra sitt arbeide som skandinavisk journalist i Vatikanet. På mange måter blir det også den mest spennende, den intense kraftanstrengelse som fjerde sesjon må ha vært gir hennes ord liksom ekstra kraft, engstelse, harme og virkelig glede veksler fra døgn til døgn, mens de ærverdige kirkefedre fullfører sitt arbeide.

Som sagt, det finnes innvendinger, men først og fremst skal de positive momenter nevnes, de er såvisst i flertall. Det er avsnitt som kaster lynkjappe, fine glimt inn i miljøet, glimt vi nødig ville vært foruten. For å ta noen sitater helt tilfeldig valgt:

(8. desember.) På kvällen har vi *vår* avslutning i samband med «journalistmässan». De siste minuterna i kapellet vid Borgo Santo Spirito kommer väl ingen av oss at glömma: efter mässan tar amerikanerne spontant upp icke-våldets «national-sång», den som skapades vid den jättelika demonstrationsmarschen till Washington för negrarnas integration, men som är tillämplig på mycket och inte minst på det hopp som fötts ur Vaticanum II. *We shall overcome* sjungs nästan som en trosbekännelse och en kärleksförklaring, hand i hand, med prästar och lekmän omslutande alteret där så många av oss häntat ny kraft och ny klarhet, där vi funnit en gemenskap som bundit oss med lika starka band till kyrkans urcell i nattvardssalen som till «vårt» och det tjugonde århundradets stora *evangeliska* kyrkomöte.

Men det finnes tidigare dagboksblader som man gjerne skulle sitere fra:

(28. oktober) Så frågar han: *Placet vobis, an non placet. Respondite haec.* — Ögonblicket är verkligen historisk. Här förändras en månghundaårig kyrkoordning, här börjar decentraliseringen. Unga klerker går omkring och samlar in röstsedlarna.

I väntan på att elektronhjälpan ska meddela resultatet, försätter Felici med dekretet om ordenslivet — här låter han oerhört from hela tiden...

Och så kommer deklarationen om de icke-kristna religionerna. Ett sus går genom San Pietro. Historiens vingslag... Spänning inför röstsiffrorna.

Så följer mässan, för freden. Påven celebrerar med tjugofyra biskopar från länder i krig eller betryck. Paulus predikar, kort: Vi firar nu ett av de rikaste och betydelsesfullaste ögonblicken i den apostoliska kyrkans historie. Så säger påven några varma ord till biskoperna, hans bröder, till observatörerna och till de icke-kristna... Jag vet inte om jag någon gång förut under konciliet känt större glädje. Det pinsamma intrycket av att en livsviktig text stötts och blötts så att man till slut inte längre kan känna slagen från det hjärta den en gang sprang fram ut — det förflyktigas nu, när Paulus lägger till dessa extra ord, fyllda av den värme man saknet.

Fantes det noe slikt som en kirkelig medalje for fremragende journalistikk, ville jeg stemt for at den ble gitt til Gunnel Vallquist.

Hvis det ikke var for det at hun antagelig ville frese som en katt hvis hun fikk noe så dumt.

A. R.

En klovns funder- inger

Jaj har altså vært i selskap i de helt riktige omgivelser, et pannekakehus i de vestjydske klitter. Klunkende, iskold snaps og en vennlighet som fikk meg til å minnes de store aftener i manesjen hjemme. Sommeraftenluft utenfor, en lille rullende tordenlyd fra bølgene og bare enkelte fjerne bjeff fra en feriegjest i sin Mercedes. Vi skåler. Skål, du gamle.

Langsomt splittes etter hvert denne tåke av svakt forvirrende kvikke navn og ansikter og håndtrykk som smerter i albuen og følelsen av å ha sagt du gamle til en egentlig ganske ukjent venn.

Litt til venstre for meg ved bordet, på skrå, sitter min elskede og former bløde vokaler med leppene. Der borte har vi Ebbe og Dorte, Dorte med hestehale. Det er våres katolske venner fra andre gode somre. Der sitter høyskolebestyrer ett eller annet fra, var det mulig at han sa Hvidesande? Mon det.

Hans frue, en dame med hvit pannelugg og atskillig fres, de tre fra kakehuset ved siden av, husets beddrende datter, jeg sukker tilfreds. Mer kan det vel ikke bli forlangt av meg i en sådan stund?

Men likevel, når de utsøkte retter blir rundt og det smale glass brenner mot tungespissen, er man såmen med en smule. Og har det sjovt.

Men så er det en time senere at verten blir litt alvorlig og sier noe om bombingene. Og ser på en måte halvt ertende på Dorte som han kjenner godt. Og så antyder han like ertende at vi som katolikker selvfølgelig må ha en bestemt mening om disse ting, det er jo ikke bare den belastning med Diems familie og Johnson og kardinal Spellman, men det er også alle de krigerske katolikker der nede som...

Og så videre. Jeg kan altså godt se at det morer ham å erte Dorte. Dorte er majet konservativ. Majet.

Dorte ringler litt med sine sommersmykker av rav og aner kamp. Forsøker å få min oppmerksomhet rettet mot noe annet. En ny salat, det helt gode. Men jeg rister meg løs av vår velstand og knurrer som en Mercedes. Hørbart, min elskede himler oppgitt, nå begynner han igjen.

Og dog, jeg vil påstå at jeg er behersket. Det blir bare noen sprekker i størknet lava. Jeg sier at jeg ikke føler meg bundet av noen katolsk fastlåst mening om Vietnam. Bortsett fra at jeg også ønsker fred. Det gjør jo alle.

Og jeg sier at vel er jeg katolikk som Dorte og Ebbe, og vi er faktisk verdens beste venner, og de er noen deilige personer. Men vi mener hver vår ting om

Vietnam. Og jeg vil gjerne at vår vert skal begripe på en eller annen måte at det ikke fører til noe skisma, ikke engang til en rift i våres vennskap.

Og jeg sier (ih, når jeg altså først er igang er jeg ikke til å holde ut) at jeg følger Johnsons tiltak med stor skepsis. Og jeg forteller om reportasjefilm jeg har sett om ofrene for bombingene, om en ung kvinne som hadde fått begge bena kuttet av midt på lårene. Jeg sier at jeg meget godt kan forstå landets katolikker, de har sandelig hatt en dyster historie ofte, men tro om de ikke idag er trengt opp i et hjørne? Slikt noe sier jeg.

Og plutselig blinker Ebbe til meg og jeg vet at det altså holder. For Ebbe er også majet konservativ. Men vi har snakket om disse tingene før, og vi vet at det er andre ting som binder oss sammen. Vi har råd til å være uenige i Kirken.

Men da jeg skyver glasset litt vekk for å få riktig armslag til å si det så de andre forstår det, kremter min elskede mykt og vennlig. Hun er den eneste i verden som kan kremte mykt, det var en av grunnene til at jeg fridde. Og så forstår jeg at det er tid for å skifte emne igjen. Og nå drukner mine små klovnetanker i almindelig velvilje som de andre pisker opp for å stryke over noe de visst tror er en farlig motsetning mellom Dorte og meg, det skålles, og det lille støvbruset suser inn i ørene våre fra en nyåpnet dør og utette vinduer. Og mine forvirrede ord er borte.

Og dessuten sletter jeg selv ut alle spor med et av mine beste klovneumre. Det med tre glass på en hånd og perlende, elleville tårer. AGE

BERNANOS I LANTERNE- SERIEN

Gyldendal har i år sendt ut den store franske dikter Georges Bernanos bok «Underet i de tomme hender» i billigutgave, i Lanterne-serien. Boken er et av de store verk i moderne litteratur og plasserer Bernanos i første rekke blant de katolske forfattere.

«Og denne har egen innebygget mikrofon, my lord...»

(Ryan i Catholic Herald)

Allerede i sin tiltredelsestale hadde biskop Gran forsikret søstrene om at han ville hjelpe dem til både videre utdannelse og nærmere kontakt med hverandre på tvers av kongregasjonsgrensene. På et

seminar i Bergen i juli måned (det første av en planlagt rekke) ble innfrielsen av dette løfte påbegynt. Teologi, liturgi, klosterliv var på dagsordenen. Dette bilde er tatt under biskopens besøk på «Marias Minde».

NABOENE

Kommer man direkte fra en dansk sommerhusbebyggelse hjem til Oslo-premiere på den danske filmmann Bent Christensens «Naboene», innrømmer man med en stille gysen at det finnes muligheter for åpen krig mellom to naboer på heden. Det er jo et faktum at danskens åpne vennlighet og humor ofte opphører ved det sjanglete, men akk så moderniserte hvilested, det er liksom de har tatt ordtaket med *my home is my castle* og gjort det til noe mer enn det engelskmennene egentlig tenkte seg. Jeg skal ikke glemme små glimt av en glefsende, ferierende mann i hatt og med tykk sigar som vokter sitt «slott» som en olm bikje — men som ved et tilfeldig møte i avis-kiosken en søndag morgen viste seg å være den mest fortryllende lille manufakturhandler fra Nølleminde.

Tilbake til filmen. Bent Christensen som vi kjenner og er meget glad i på grunn av den deilige «Støvsugerbanden», har tatt to ganske almindelige, såkalte pene mennesker, en tannlege og en fabrikant, og satt dem i sommerhus ved siden av hverandre. Tannlegen anmelder dikt i fritiden og har en spennende kone nr. to som blant annet driver mystiske avslappende øvelser på et skinn med halve kastanjer på pannen. Fabrikanten og hans butte kone tilbereder og spiser mat så en stakkar nesten besvimer av sult i kinoloalet, de spiser og drikker og teller kalorier.

Disse to familiene er de egentlige hovedpersonene. Små fornærmelser og vanlig naboplager utvikler seg langsomt

til grovere practical jokes, til slutt til en grotesk krig. Store landbruksmaskiner brukes som pansret kjøretøyer og mens noen få hjemmelavde sporlys streker opp nattehimmelen raserer til slutt fire mennesker bokstavelig talt hverandres eiendommer og vel også hverandres liv.

Man vet ikke om man skal le eller gråte, man sier til hverandre etterpå: nå, du vet, det var jo litt drøyt.

Er det egentlig det?

Man tror jo på Ebbe Rodes tannlege. Han kunne man visst mane frem igjen på heden hvilken som helst sommerdag — egentlig en udmerket person. Bare ingen puster på hans sommerparadis.

Da får han nemlig tanker i hodet som er denslags en liten krig godt kan laves av.

Det er synd at Bent Christensen skjemmer ut sin over-dådige behandling av mulighetene med noen dumheter. Stedets kristelige landhandler som i løpet av fortellingen med himmelvendte øyne svinger seg opp økonomisk på å selge «krigsmateriell» til nabofamiliene, er så grovt tegnet at det bare kaller på fliret.

Og stykkets to unge par som naturlig nok gjør opprør mot de voksnes onde barnestreker danser i et så forenklet skjær at det ikke duer. Selv om de er meget charmerende.

John Price som fabrikanten er kanskje litt overspilt, men dyktig er han.

Jo, «Naboene» er verd et besøk. Og skal ikke avfeies som det glade vanvidd.

Det glade vanvidd synes vi imidlertid det er at filmen går som ungdomsfilm i Oslo, med adgang for unge fra tolv år. Det satt noen i nærheten av oss i mørket og man forsto av deres hyl at de likte de voksnes verden og står i fare for å vokse opp til noen riktige vemmelige sommerhuseiere en gang i fremtiden.

R-g.

EVELYN WAUGH

AV PHILIP CARAMAN S. J.

Efter Evelyn Waugh's plutselige død i år, var det full enighet i den engelske presse om at han som få andre mestret bruken av det engelske sprog. Graham Greene uttalte til The Times at han vel var vår tids største romanforfatter. Det er fristende å fortelle om ham som skribent og hans fremgangsmåte som forfatter, men dette er ikke ment som noen litterær vurdering, det er heller et bilde av mennesket Evelyn Waugh slik jeg lærte ham å kjenne.

For ham var en uryddig setning en lidelse og en slurvet formulering en fornærmelse mot leseren. De tretten bind av «The Oxford Dictionary» var alltid innen rekkevidde og ble flittig konsultert. Han kjente opprinnelsen, historikken og den eksakte betydning av hvert ord han brukte. Et tegn på hans generøsitet og trang til det fullkomne var hans avskjedsgave til meg før jeg reiste til Oslo i fjor. Han gav meg et eksemplar av sin autobiografi «A little learning» i utsøkt skinnbind, og han hadde heller ikke glemt min egen interesse for bruken av ord, for i marginen hadde han avmerket alle de feiltagelser i syntaks og grammatikk som han selv tidligere hadde oversett.

Det har lenge vært kutyme å redusere verdien av hans krigs-triologi. Man mente at selv om ikke disse bøkene viste noen nedgang i teknisk dyktighet, så manglet de den inspirasjon som utmerket hans tidligere arbeider.

I dag er dette syn endret, og bøkene blir nu proklamert som den betydeligste romanserie som er skrevet om den siste verdenskrig. «The Ordeal of Gilbert Pinfold» og «Helena» har begge fått samme behandling av kritikerne.

Evelyn Waugh og Graham Greene har så mange likhetspunkter at de rimelig nok ofte blir sammenlignet: de er begge engelske, begge katolikker, de hører til sin tids betydeligste forfattere og de er begge meget produktive. Mens Graham Greene måtte utgi en rekke bøker før han ble lagt merke til, ble Evelyn Waugh med ett slag berømt.

Vårt første møte fant sted i hans klubb i London i oktober 1948, og i de neste atten år så vi meget til hverandre. Jeg var en flittig gjest i hans hjem på landet hvor jeg også omgikk hans tallrike familie som bodde i nabolaget. Ikke mindre enn 4 generasjoner var til stede ved morgenmessen som jeg leste den dagen Evelyn Waugh døde.

I de årene jeg var redaktør av «The Month» (1948—1963) var Waugh en stadig bidragsyder. Han kunne med letthet fått plasert sine artikler i ledende engelske og amerikanske tidskrifter for store summer, men han sendte dem allikevel til meg uten å ville motta noe honorar. En del av hans noveller og boken «Helena» ble først trykket i «The Month».

Efter Mgr. Ronald Knox' død ble Evelyn Waugh utnevnt til hans litterære eksekutor, og han ba meg om å redigere en samling av Knox' preker som vi begge beundret. Dette førte til utgivelse av tre bind som kom ut i et stort opplag og som fremdeles selges.

Hans barn var ofte hjemmefra på kostskoler, og da kan jeg vanskelig tenke meg et bedre arbeidssted enn hans hjem. Efter morgenmessen, hvor han selv ministrerte, spiste vi en rolig frokost. Derefter trakk han seg tilbake til sitt bibliotek, mens jeg fant meg et annet værelse hvor jeg kunne arbeide. Efter lunch spaserte vi en tur og kvelden tilbragte vi enten med å lese eller i samtale med hverandre. Han var takknemlig for gjester som ikke forstyrret hans arbeidsrytme. Evelyn Waugh var egentlig et bymenneske, men han likte freden ved livet på landet.

Bare de som har sett ham sammen med sine barn, kan fullt ut forstå ham. Han var i grunnen en enkel mann, full av ømhet og omtanke for sine nærmeste.

Han var meget nøye med barnas utdanning. Han valgte selv lesestoff for dem og leste høyt for dem, rettet deres stiler og lærte dem å spille skuespill. Han var overbevist om at han

var den som best kunne bedømme sine barns fremgang på skolen, bedre enn deres lærere. Han studerte karakterbøker og sendte derpå en rapport om barna tilbake til skolen. En gang da hans eldste datter kom hjem på ferie med en svømmepris hun hadde fått på skolen, tok han henne med til et offentlig svømmebasseng. Så skrev han et brev til skolen at her måtte det nok foreligge en misforståelse, for da han slapp datteren i vannet, sank hun som en mursten.

Efter messen søndag morgen, mens barna enda var små, gikk han ofte tur med dem. På toppen av et høydedrag kom de en gang til en golfklubb hvor noen militært utseende herrer var i ferd med å slå sine baller bortover banen. Waugh pekte på dem og sa til barna: «Legg merke til de oberstene der borte. Og se på den greenen der. Midt i den er det et hull. Det er atten slike greener og atten slike hull. Disse stakkars oberstene må få de ballene sine ned i alle disse atten hullene før de kan spise frokost. Be for dem, barn!»

Mellom ham, hans kone og barna var det en uendelighet av intern morro. De satte straks de mest fantastiske navn på alle naboene de kom i berøring med og de ble tillagt all verdens særheter og ugjerninger. Det var hans måte å stimulere de unges fantasi på.

Denne mann som virket så skremmende på mange, var en enestående god far. Denne egenskap var det han bragte med inn i sitt religiøse liv og i sin krigsinnsats. Han var over aktiv alder 1939, men allikevel tjenestegjorde han først i marinen på Kreta og senere som commando. Han ble droppet i fallskjerm over Jugoslavia på spesialoppdrag til marskalk Tito. Mens han var der ble et korrektur-eksemplar av hans bok «Brideshead Revisited» kastet ned fra fly til ham, og han leste korrekturen i en hule i fjellet.

Hans plass i litteraturen er sikret, og hans posisjon vil vel heller bli styrket i tiden fremover. Men hvilken stilling han enn vil få i den engelske litteraturhistorie, har hans mesterlige bruk av det engelske sprog allerede plassert ham blant de fremste.

GENEVE

Ifølge Aftenpostens referat sa generalsekretær Visser t' Hooft ved åpningen av den store konferansen i Kirkenes Verdensråd i Genève i juli bl. a.:

— Har kirkene rett til å tale nu, spør mange. Kirkene har ved sin fastklamring til status quo, ved sin taushet i en tid da de store spørsmål om sosial rettferdighet og nasjonal uavhengighet ble avgjort, mistet retten til å si noen veiledende ord, blir det sagt. Vårt svar kan ikke være å forsvare kirkene eller oss selv. Anklagene inneholder for megen sannhet, men vi kan henvise til to ting. For det første: fra profeten Amos' dager til Martin Luther King er den sterkeste kritikk mot Guds folk kommet fra kirkene selv. For det annet: vi taler ikke fordi vi vil si et ord om verdens problemer, men fordi vi ikke kan leve med Gud, med våre medmennesker og med oss selv dersom vi tier stille.

— Det er vår plikt nu å forkynne at vi er vår broders vokter. Men å være vokter vil ikke si å holde på pengeboken eller å ha broren under oppsikt, men å

sørge for ham for hans egen del. Vi må på nytt fortolke hva det bibelske ord «neste» betyr. Å være neste, det vil si å være underveis. Det betyr at Gud stiller oss stadig i nye, konkrete situasjoner i hvilke han gir oss nye «våre nester». De økonomiske og politiske kjensgjerninger i vår verden gjør det krystallklart at vi er kallet til å verne vår neste og ta ansvar for de mennesker som er i nød, hvor de nu enn måtte befinne seg.

For øyeblikket er vår befolkning, de kristne ikke unntatt, ikke beredt til å ta på seg dette ansvar. Det består i en utstrakt villighet til å stå bi ved hjelpeaksjoner, men man har mindre forståelse for at slike tiltak, hvor nødvendige de enn er, ikke tar ondet ved roten. Det trenges en radikal strukturell forvandling i de internasjonale økonomiske forhold. De som foreslår slike forandringer blir lett sett på som drømmere. Men hva kan vi på denne konferansen gjøre for at kirken skal konfronteres med situasjonen, for å vekke ny følelse for solidaritet og vise veien til et ansvarlig verdenssamfunn? Kirkene må gi seg i kast med de problemer som følger et samfunn i forvandling, for det er ikke noe mindre enn menneskelig liv som står på spill.

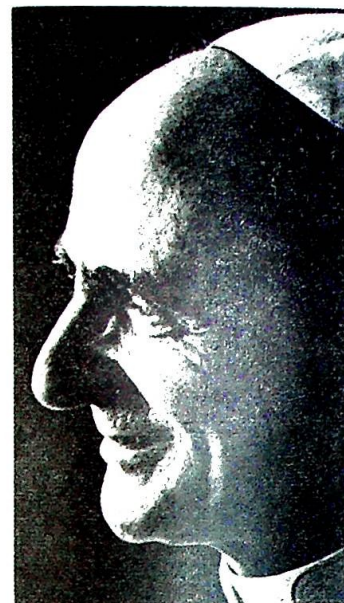
velg riktig tobakk

mild og moden
aromatisk og velsmakende
SKANDINAVIAS MEST SOLGTE TOBAKK

TIEDEMANN'S GUL

68-62

Pave Paul VI har i en tale til de italienske journalistforbunds landsråd fremhevet at nyhetenes objektivitet må ha fortrinnsrett for et hvert annet hensyn på redaksjonene. Imidlertid blir det ofte lagt mer vekt på det sensasjonelle, det affektbetonte og det polemiske idet pressen forveksler sin frihet med en lisens til å fordreie de foreliggende opplysninger og krenke personer og institusjoner uten grunn, sa han blant annet.

ST. DOMINIKUS

Efter St. Dominikusfesten den 4. august ble kirken i Neuberggaten lukket. Når den åpnes igjen — antagelig en av de første dagene i oktober — er det et helt friskt, nyoppusset kirkerom som skal ta imot oss, forteller «Helligdag». De sotede, røksvertede veggene skal males opp i rent hvitt, slitte benker og dører får seg et strøk i den gamle farven, og koret vil bli endel omformet og utvidet.

Tre faktorer har vært spesielt avgjørende når det gjelder beslutningen om omformingen av koret: kravet om å plasere alteret ut mot folket, ønsket om å få tilstrekkelig åpen plass omkring alteret til konselebrasjon og endelig muligheten for å få nær kontakt med menigheten under preken og lesning.

I ukene fremover, mens kirken er stengt feires messen på Katarinahjemmet til følgende tider:

Søndager:

kl. 8.15: dialogmesse.

kl. 10: sungen høymesse.

Ukedager:

om morgenen, messer kl. 7.00 og kl. 8.00.

Aftenmesser finner sted som hittil,

tirsdager, torsdager og fredager kl. 18.30.

Plassen i kapellet på Katarinahjemmet er nokså begrenset, og det blir ikke mulig å romme alle de som ellers sogner til St. Dominikus kirke. Derfor rådes de som det er beleilig for, å søke til vår sognekirke, St. Olav, eller til den nyåpnede St. Hallvard på Enerhaugen, så lenge oppussingen av vår egen kirke foregår, skriver «Helligdag».

KIRKEBØNNEN

«Allmektige, evige Gud! Din godhet er så overveldende at du overgår både fortjenester og ønsker hos dem som bønnfaller deg. La din miskunn strømme ut over oss: Fjern fra oss det vår samvittighet må frykte, og legg til det som bønner ikke drister seg til. Ved vår Herre Jesus Kristus, din Sønn, som lever og råder med deg i den hellige Ånds enhet, Gud, fra evighet til evighet. Amen.»

Når vi nå skal oversette den romerske liturgi til norsk, vil sannsynligvis ingen del av messen kreve mer arbeide enn kirkebønnen. Messebokens kirkebønner er nemlig ikke oversatt til latin, men forfattet på dette språk som i sin struktur er forskjellig fra de nordiske. En ordrett overføring til norsk er sannsynligvis umulig og lite ønskelig. Setningenes enkelte ledd bør fremheves på en ny måte. Først da vil menigheten nemlig ha tid til helt å begripe bønnens rike innhold. Kirkebønnen på den 11. søndag etter Pinse er et skoleeksempel på denne liturgiske form: bygget opp med streng logikk og rik på åndelig innhold.

«Allmektige, evige Gud». Det er ikke for å henlede Guds oppmerksomhet på oss at vi tiltaler ham — Gud tenker uavlatelig på oss — men for å samle vår egen oppmerksomhet. Hans allmakt og evighet gir oss mot til å legge frem våre ønsker for ham. Han kan alt og holder nutid og fremtid i sin hånd.

«Din godhet er så overveldende at du overgår både fortjenester og ønsker hos dem som bønnfaller deg.» At Gud gir oss mer enn vi fortjener, sier seg selv. Mer bemerkelsesverdig er den påstand at han gir oss mer enn vi ønsker. Men ved nærmere eftertanke må vi allikevel innrømme at det er

sant. Menneskeheten har levet i årtusener og higet etter lykken, og allikevel har intet menneske hatt en rik nok fantasi og et varmt nok hjerte til bare å ane det som Gud gjorde for oss i Kristus. Og selv det vi klager over å savne, ville vi ikke engang kunne ha tenkt oss, hvis Gud ikke hadde skapt det slik at vi kunne oppfatte det. For en fattig verden vi ville leve i, om den bare falt sammen med våre ønsker!

«La din miskunn strømme inn over oss.» Hva venter vi så av Guds godhet?

«Fjern fra oss det vår samvittighet må frykte.» Ingen planer for fremtiden fritar oss fra et oppgjør med fortiden. Først trenger vi å kvitte oss med våre synders byrde, eller rettere sagt å la Gud rense oss langt ut over det våre fortjenester og ønsker berettiger oss til. Guds kjærlighet alene kan jage frykten på flukt.

«Og legg til det som bønner ikke drister seg til». Dette ønske sammenfatter hele meningen med denne kirkebønn. Det vi trenger mest, er skjult for våre øyne, og hvis vi har en anelse om det, tør vi ikke riktig regne det som en mulighet. Guds nåde går alltid forut for våre ønsker, derfor overgir vi oss til den.

«Ved vår Herre Jesus Kristus.» Den liturgiske bønn henvender seg til Faderen i Jesu Kristi navn. Han sa selv til sine apostler, kvelden før sin

lidelse: «Hittil har dere ikke bedt om noe i mitt navn; be, og dere skal få». La vår bønn være en kristen bønn, en bønn i Kristi navn til Treenighetens ære.

Og når presten således på menighetens vegne har rettet denne felles bønn til Gud, mangler det bare et ord, et siste og avsluttende ord: «Amen». Menigheten gir sin tilslutning helhjertert: Slik er det, slik må det være. Denne Kirkens bønn er vår bønn. Vi er ett i bønn som i tro. I Kristi navn er vi samlet og han er midt i blant oss. Gud Fader i himmelen, hør din Kirkes røst i din elskede Sønnens navn. Amen.

Møte i Vatikanet

Nylig ble det holdt et 45 minutter langt møte i Vatikanet mellom paven og USA's FN-representant, Arthur Goldberg.

Reis til

Tuddal

Høyfjellshotell

Hytter hvor man kan stelle seg selv leies også ut.

*Blyvinduer
Glassmalerier*

til kirker og kapeller

G. A. LARSEN

ETABL. 1885

*kunst- og bygningsglassmester
Speilfabrikk*

NORDAHL BRUNS GATE 7, OSLO

til alles tilfredshet. Og enda viktigere: han har fått istand giftemål mellom unge fra hver sin stamme, ført bryllupsgjestene bokstavelig talt gjennom ingenmannsland og på den måten vært med på å bryte gamle, vonde grenser.

Han har vært i farlige situasjoner mange ganger. E ngang i begynnelsen da han bygget sin egen hytte i jungelen, fikk han hjelp av noen menn til å hugge trær. Betaling for arbeidet var økser, et tungt byttemiddel å dra på under lange, harde dagsmarsjer. To mann jukset unda arbeidet, men forlangte ved solnedgang likevel sin lønn. Jorna nektet, de to spyttet på ham, hevet de lange spydene sine for å drepe.

Hva reddet ham?

Pater Jorna bare ler:

— De så vel at jeg ble sint. Jeg ble så sint fordi han ikke ville holde avtalen.

Det var andre farlige, nesten håpløse situasjoner:

Det første året fikk han blodforgiftning i ett ben og holdt på å dø. Lå alene i en stammeleir, mens alle rømte. De ville ikke ha noe med en hvit

manns ulykke å bestille. Han lå i ukevis og svevet mellom liv og død, uten mat og stell, aner ikke engang helt hvordan han overlevet. Men han karret seg da opp igjen og de innfødte søkte tilbake. Fortsatte å kretse fiendtlig om ham.

En gang, grunnen aner han ikke, snakket ingen til ham på flere måneder. Ikke et ord. Han kunne bare høre hvordan de lusket rundt den enkle hytten om natten, hvert øyeblikk ventet han på å bli drept. Men det gikk det også, han begynte å lære seg noen av de forskjellige dialekter de bruker, han tok en tur til «butikken» etter forsyninger, turen tok tre måneder.

Efter år begynte de å godta ham. Han sier selv om fransiskanernes virksomhet der:

— Vi gjorde aldri forbudte ting, vi hadde ikke våpen. Folk sa til oss at vi var gale som dro inn i disse områdene, enkeltvis og ubevæpnet. Men vi hadde «gode navn» i stammene til slutt.

En ting som de innfødte ikke kunne forstå var at pater Jorna var ugift.

I dalen ble en manns lykke og velstand målt i koner — for med hver kone følger et stykke land og søtpoteter. Men Jorna hadde en god forklaring, han minnet dem om at de selv levet borte fra sine kvinner når de var på krigsstien, når de hadde en bestemt stor oppgave. På samme måte er det med en prest, sa han.

Så ble også det godtatt, om enn med hoderysting.

I dype skoger, på mystiske stier ferdes disse folkene. Bundet av eldgamle regler. Med stor mistenksomhet har de møtt patrenes forsøk på å bygge op enkle skoler, i hvert fall i førstningen var det slik at det betydde brudd med familien om en ung gutt ville på en slik skole. I dag er det bedre med forståelsen, men bortsett fra

**KATOLSK
INFORMASJON**

Studiebrev.

Skriv etter prospekt.

P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

CARITAS

Oslo Bispedømmes socialarbeide.

Mange i bispedømmet trenger hjelp, råd og veiledning.

Støtt trosfeller i nød!

Send din gave til

CARITAS OSLO

Fagerborggt. 17, Oslo 3, tlf. 69 30 15
Postgiro 2020 88 Bankgiro 40/42.696

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo
Bispegården		
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Dominikus kirke		
Lunden Kloster	}	Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet	}	Bergen
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke		
Vår Frue Kirke		
Marias Minde	}	Bergen
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Drammen
St. Josephs Hosp.,		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Hammerfest
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikael's Kirke		
St. Mikael's Prestegård	}	Hønefoss
St. Theresia Hosp.		
St. Franciskus Hosp.	}	Lillestrøm
St. Magnus Kirke		
St. Magnus presteg.	}	Tromsø
St. Elisabeth Hosp.		
Vår Frue Kirke	}	Trondheim
Bispegården		
St. Olavs Kirke, Bispegården	}	Tønsberg
St. Olavs kirke		
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik		

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 69

Pastor d'Auchamps Romafærd.

15. sept.—2. okt. 18 dager d.kr. 1100.— K.hvn.—Roma—Assisi.

LEDES AV PATER OTTO J. HANSSEN

Prisen dekker alt unnt. utflukter. Program og filmelding:
Schwartz, Ø. Farimagsgade 18, København Ø.

en stamme er de innfødte ennå ener-gisk og truende mot en ting: piker må ikke begynne på slike skoler. Og hvorfor? Jo, ikke fordi de undervur-derer kvinnene, men fordi døtrene representerer rikdom i deres enkle samfunn, en rikdom de er meget for-siktige med.

Akkurat som de er sparsomme med freden. Det er bare to helt sikre perio-der i året: når havene må dyrkes opp og når de store festene holdes og gri-seblodet strykes på de hellige stener. Når dette leses er pater Jorna kanskje tilbake i jungelen allerede, meget fjernt fra Oslo.

Det er i dag vel 50 fransiskanere og 20—30 patres fra andre ordener i de store områdene.

— Vi er de første i de «lukkede om-rådene», det betyr stort ansvar, sier pater Jorna. — Vi må ha en god start. Bare gradvis kan folket i disse områdene bli modne for and-re ting, vi må respektere at det tar tid. Flerkoneriet for eksempel. Deres rikdom måles i antall koner. Og det er vanskelig å bevise at det er en naturlov som sier at det skal være en mann, en kvinne. Det er mer en kul-turform.

— Har De kontakt i dag med andre misjonærer der nede?

— Jeg har radiokontakt med noen, og vi kan benytte små fly som kan lande på små sletter og plataer. Vi kommer oss.

— Hva betyr en ting som Konsilet inne i jungelskogene?

— Det virker frigjørende. Det gjel-der ikke lenger å døpe så og så mange. Nå spør vi, finnes det elementer her som stemmer med våre synspunkter, men som vi har en bedre forklaring på?

Å. R.

LESERNE SKRIVER

Hr. redaktør!

Et tidsskrift må vel nødvendigvis være fattet i setninger av oratorisk overlegen-het, og det intellektuelle stoff overveie enklere tale. For vi er jo kultiverte men-nesker, og vi belaster hverken andre eller oss selv med for meget følelsesprat. Det ligger ikke engang for oss nordmenn, vi henfaller da litt for lett til noe som smaker av falsk søthet.

Men så har vi heldigvis klovner. Kan-skje ikke så mange, for det skal litt til å spille klovners rolle i livet. Den mas-

ken som vi andre bærer fast om vårt sinn, den masken bærer klovnen i sitt sminkede ansikt. Han kan derfor tillate seg å blottstille sitt Jeg, og være sinn-bildet på alle oss andre. Så kan vi le av ham, gråte med ham, gjøre narr av ham, og klappe for ham. I ham kan vi se oss selv som i en vannpytt hvor trekkene for-viskes mens ringene i vannet langsomt brer seg ut og blir borte.

I vårt hjerte er vi jo ikke så nøye med oratorisk begavelse eller store logiske tankeverk. I vårt hjerte er vi mottage-lige for de rareste enkleste ting. Av og til orker ikke engang et hjerte å lytte til mange fine setninger om mange fine pro-blemer, — det kan være litt trett. Og da trenger vi klovners smil, selv om det av og til er et smil gjennom tårer. Og går hans smil av og til ut over oss andre, så er det aldri et hånlig eller spotsk smil — det er et smil som viser at han smiler av seg selv, og også må få lov å le litt av oss andre. For denne verdens og vår dårskap er jo stor.

Jeg vil derfor få tilkjennegi min takk-nemlighet overfor klovnen i vår tilvæ-relse, og si med Kumbel: «Den der tar spøk kun for spøk, og alvor kun alvorlig, har fattet begge deler — like dårlig.»

Løska L'Orange.

KRISTIANSAND S.	
 <p>ALT I SKILT Elektro-teknikk Industri — Militær Skip — Sykehus Reklame — Varemesse</p> <p>Gravør Trygve Køhn Kristiansand S.</p>	<p>IVAR FØRELAND BAKERI - KONDITORI Tlf. 21 732 - 24 335</p>
	<p>SIGURD SØRENSEN Begravelsesbyrå Holbergsgt. 15 — Tlf. 22 153 — 25 717 Egen likbil for transport</p>
<p>DET LIGGER I NAVNET TAPET FÅR DE HOS</p> <p>TAPET OG KUNST Tollbodgt. 15 a - Tlf. 23 930</p>	
<p>KRISTIAN FRIVOLD Kjøtt & Pølsevarer Tlf. 22 175 — Kristiansand S.</p>	 <p>BORGEMYR GABRIELSEN BLIKKENSLAGERVERKSTED</p>
 <p>G.M. Haugland BOKHANDEL PAPIRHANDEL Kontormaskiner — Fyllepennservice Tlf. 22 108 — 24 109</p>	<p>OSKAR PEDERSEN % Kolonial engros Spesialfirma for leveranser til restauranter, hoteller, sykehus etc. Sentralbord 29 516</p>
<p>SJØLYST ENGROS KRISTIANSAND S. Telefon 29 555</p>	 <p>W. Nørgaard Jensen FRUKT- OG GRØNNSAKFORRETNING</p>

lenger blir verdsatt. Og allikevel står den kanskje nå som en hindring for det spørsmålet egentlig gjelder.

At overgangen i dag føles brå, kan komme av at man har holdt litt for lenge på det gamle. I stedet for en jevn utvikling har vi nå fått et drøyt skritt fremover. Men det er nødvendig for Kirken å ta igjen det tapte, så den ikke blir bundet av gale hensyn overfor en ny generasjon.

Så om nyorienteringen i dag virker smertefull og forvirrende, er den ikke til å komme utenom. Kirken kan forsøke å gjøre den lettere. Men den kan ikke gå på akkord med den nye holdning. Det er umulig å redde en gammel åndskultur ved å preservere den. Og det like umulig å overlevere en tro når man bare tviholder på gamle uttrykksformer.

G. M.

KOMMISSJON

Paven har nedsatt en provisorisk kommisjon som skal ha til oppgave å gjennomføre en organisk iverksettelse av artikkel 26 av dekretet «Legfolkets Apostolat, og artikkel 90 av Pastoralkonstitusjonen «Kirken i verden av i dag».

Medlemmene er: Kardinal Maurice Roy, Erkebiskop av Quebec, Erkebiskop Alberto Castelli (Copecial), Mgr. Achille Glorieux, Frøken Rosemarie Goldie, Dr. Johannes Schauff, Professor Auguste Vanistendaele og Advokat Vittorino Veronese.

ARENDALE		
ARENDALE	OLAV SLAATTENE Blomsterforretning. Begravelsesbyrå Tlf. 21 958 Havstad, Arendal	HUGO A. JOHNSON Murmester & Entreprenør
AAGE BREKKE Arendal Ur og optikk Telefon 22 595	SHELL — ARENDAL TELEFONER: Kontor 22 013 Anlegget 21 848	 Tlf. privat 2428 RØRLEGGERFIRMA - Tlf. 21 301
S. JONSSON A/S Kolonial Tlf. 21 394 - 21 397	Glassmester W. SJØEN Tlf. 2862	BYGGMESTER HANS NILSEN Nettet 362 Arendal Tlf. 22 647
INGEMANN ELLINGSEN Manufakturforretning Tlf. 21 470	JOHAN L. DAHLBERG Blikkenslager Tlf. 23 599	KARL HOLM Slakter og pølsemakerforretning Tlf. 21 134
 Radionette De kjøper trygt hos <i>Elling Jorkjen & Co</i>	MØRLAND-SKO Tlf. 22 802 Selvvvalgsforretning	ADEL ELLEFSEN Aut. Installasjonsforretning Tlf. 21 756 - Arendal - Tlf. 22 460
OLAV BEISLAND (Ingv. Jenssens Eff.) Kirkegaten Kolonialforretning Telefon 1280 - 2831 - 2713	RASMUS TALLAKSEN A/S Konfeksjon - Manufaktur Telefon 21 068	ARENDALE BRYGGERI og MINERALVANDFABRIK A/S

virken. Et meget stort dansk fodboldpublikum har via skærmen kunnet følge de skandaler, som er velkendte fra de tilsvarende mesterskaber i Sverige og Chile.

Den forbitrede kamp om national prestige og de store penge-sommer, der står på spil både for klubber og de enkelte spillere, trænger alle sportslige hensyn til side. Det gælder for enhver pris om at vinde og navnlig om ikke at tabe, så hovedvægten lægges på betongforsvar, der ødelægger spillet som underholdning. Råheder og brutaliteter, kynisk tilsidesættelse af alle regler foregår på løbende bånd.

Nationalismen og chauvinismen i sportens verden har i den grad udartet både på og uden for banen, så der selv i det kølige England er pisket en stemning op, så hele befolkningen danner en blok og står skulder ved skulder, som gjaldt det slaget om England under sidste verdenskrig. Selv i Parlamentet råbte en politiker forleden til sine konservative modstandere: «De opfører Dem som argentinske spillere!»

Latinerne, der er slået ud, reagerer, som om de havde tabt en krig. I Brasilien og Italien er verdensmesterskaberne blevet et regeringsanliggende.

Det foreslås nu, at der skal udveksles dommere, for at man kan få et ensartet syn på reglerne, men der er intet i vejen med fodboldreglerne. De er ens over hele jorden. Det er spillernes mentalitet og fortolkningen af reglerne, den er gal med.

Dommerne — de rette dommere — kan ikke stoppe udviklingen. Men de kan bremse den og bringe spillet ind på dets rette spor, så det igen bliver en sport til glæde for millioner.

Her ligger det internasjonale forbund FIFAs store ansvar. Sviger det i mosforstået pengebegærlichkeit, vil nationalisme og prestige stoppe det, der under verdensmesterskaberne har vist sig at være en fantastisk økonomisk publikumssucces.»

Det skal først bekjennes ganske frimodig at undertegnede hørte til de titusener som fikk megen glede ut av slagene på TV-skjermen. (Gode danske venner brakte oss inn til sommer-tomme byleiligheter for at vi ikke skulle gå glipp av det viktigste.) Men det finnes virkelig adskillige ting å si etterpå også — det blir krig mellom nasjonene i en slik turnering. Og skremmende store pengepremier for å vinne krigen.

Danskene skal forresten ikke snakke for høyt om nasjonalisme og fotball, de har sine årlige feider med det svenske landslag.

GIFTIG FILM

■ Dansk kulturdebatt føres på et bredere plan enn her hjemme. *Det kommer oss ved* som søte Malin Lindegrens spalte i Søndags-BT heter. I sommer var det premiere på Knud Leif Thomsens fjerde spillefilm, «Gift» og blant anmeldelsene har vi tatt med akkurat ukebladets — det er jo en god porsjon sunn sans i linjer som dette:

«Filmens historie er den dramatiske konflikt mellom et midaldrende ægtepar på den ene side og deres datter og hennes flab af en ven på den anden. Ægteparret, der skal representere den borgerlige moral, kan kun opvise et flosset, konventionelt forhold, der hverken har noget med kærlighet eller moral at gøre. Det unge par svælger — anført af den aggressive unge mand — i en erotik uden hverken grænser eller mening.

«Kløften går» med instruktørens egne ord «mellom de borgerlige dyder og det aggressive frisind». For os andre er det bare hverken til at få øje på *dyderne* eller *frisindet*. Det neste, vi ser, er en vrængende grimasse over for alle menneskelige forhold. Knud Leif Thomsen synes ikke som Strindberg «synd om människorna». Men han har ondt af *sig selv*, fordi han skal leve omgivet af mennesker, der er så lidt rene, så lidt konsekvente og så forfærdelig svage.

Hans film er fuld af foragt for mennesker, og han fortæller sin — sikkert aktuelle — historie uden det mindste gran af medfølelse eller overbærenhed. Hvor i hele det lange persongalleri er der et menneske, man kan føle noget for? De er alle-sammn bare skabeloner til brug for en belærende pekefinger... den snøvlede, sextossede husassistent (som var et direkte mis-brug af Judy Gringers talent), den frustrerede mor, den infantile datter, den uartikuleret-kyniske ungersvend, eller den svage, forsuttede far?

Man kunne udmærket forestille sig, at en film, hvori nøj-aktig de samme personer forekom, kunne blive en god film. Det hele står og falder nemlig med, at Knud Leif Thomsen fortæller deres historie med en hoverende udlevering. Han holder en filosofisk filmtale om *menneskets* situation i en efter hans mening normløs verden — men han glemmer at vise os nogle *mennesker*, som vi kan føle noget for eller bare godtage.

Det er derfor, jeg ikke kan lide han film, *derfor* den gjorde mig deprimeret — og bestemt ikke fordi jeg er «forlovet» med eller bange for en eller anden gruppe i dansk ånds liv.»

Broder Andreas.

TRONDHEIM
INGV. ALSTAD
Fisk - Sild
Ilevollen 32 - Tlf. 20291 Trondheim

HALDEN
F. JØRGENSEN
Aut. rørlegger - Rørhandel
Tlf. 1844

Halden- firmaer	<i>Karl Knap</i> ^{A/S} Tlf. 2710 Bygningsartikler — Rør og Maskinforretning Linoleum	OTTO E. ANONSEN BLIKKENSLAGERMESTER Ventilasjon og Bygningsarbeid Tlf. 3439
<i>Paul Johannesen</i> Alt i ux og optik TLF 2011	HALDEN FARVEHANDEL A. Sandaker, Torvet Tlf. 1264	HALDENS ARB. HANDELSFORENING Alt i gode varer i våre avdelinger

DRAMMEN

Kjente Drammens- firmaer	<i>Drammens malerforretning</i> Tlf. 83 39 16 - 83 33 32 Inneh. Asbjørn Gundersen	<i>American Foto</i> SPESIALFORRETNING I FOTO OG RAMMER Engene 4 - Tlf. 83 11 45 Filial: Tollbodgt. 16 - Tlf. 83 65 65
GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikkfabrikk Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN		H. KOLDERUP N. Storgt. 12 - Bragernes Tlf. 83 13 62 - 83 36 48 Gå til fagmannen når det gjelder møbler
 TYRILYS ^{A/S} TYRI FABRIKKER Drammen Har også landets eneste bivokspresseri		GUSTAV BØHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedr. adresseforandring, kontingent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70.

OSLO

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

OSLO

*Våre annonsører
er gode firmaer!*

E. Sunde & Co. Rørleggerbedrift A/s
Varme- og sanitæranlegg

E. M. JACOBSEN
Bakeri & Conditori
Akersgt. 67

TÅSEN BOK OG PAPIR A/S
ERLING THORNE
Kaj Munks vei 41, Oslo 8
Tlf. 23 02 40

SØREN HANSEN
Kolonialforretning
Langes gt. 6 - Oslo
Telefon 20 37 24

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

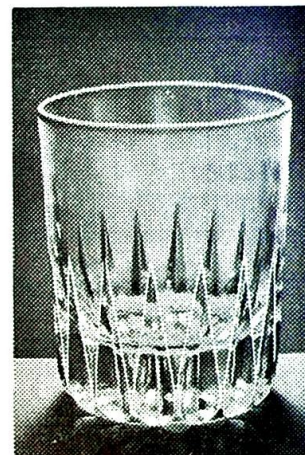
Ullevålsvn. 1 - Oslo

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05
Privat 55 77 87 - 69 43 72

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Portafino“

Laget av tindrende klart glass.
Snobbete i utførelsen og stø i formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Walligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene.

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandlvarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

WISBECH
AKTIESELSKAP
MAJORSTUA - OSLO
**MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER**

NORENBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

HØYESTERETTSADVOKAT
GEORG LOUS

DRAMMENSVERN. 4 - OSLO